

Stoetbakkendag Noordbarge

Een historische verdieping van de geschiedenis van Noordbarge.

Geschreven door Jan Boer en Henk Knip van de Historische Commissie Noordbarge

Zonder deelname aan het Zuidenveld geen Stoetbakkendag

(uitspraak van Geert Nijhof in 2009 in het Dagblad van het Noorden)

De oven

Het Stoetbakkenfeest is eigenlijk een feest van de bundeling Koninginnedag en 5 mei viering. Voor de Zuidenveldtentoonstelling in 1981 kwam het idee om een wagen te maken voor de optocht. Maar ja, wat ga je dan maken? Nou daar wist Reinder van Oosten, die toentertijd in de Baxhoekweg woonde, wel raad mee. Deze man zat vol ideeën en als resultaat kwam het volgende uit de bus. Er moest een boerenwagen komen met daarop twee bakkersovens, een stoetbakoven en een gasoventje, met als aanvulling een persoon die uitgedost werd als marskramer, heide, berkentakken en een echte sik. De wagen werd gemaakt achter de boerderij van Koos Salomons (waar sinds 1985 de fam. te Nuyl woont). Men was er zo'n 3 maanden mee bezig. De organisatie van het Zuidenveld stelde geld beschikbaar voor het maken van een versierde wagen. Na afloop bleek dat de bouwers van Noordbarge er geld aan over gehouden hadden. Er deden in 1981 zo'n twintig wagens mee en Noordbarge werd uiteindelijk derde.

Na de optocht werd de oven van de wagen gehaald en op het brinkje bij Berend Betting neer gezet. In 1982 werd de oven door Koos Salomons met de vrachtwagen naar de brink gebracht

waar de huidige oven staat. De oven werd eerst wat opgelapt, er mankeerde hier en daar wat aan.

In 1984 werd door het toenmalige bestuur, bestaande uit Anne Bok, Harm Gerrits, Gerrit Kiers, Geert Nijhof, Aaltje Uneken en Lientje Weggemans, van Plaatselijk Belang Noordbarge bedacht om iets nuttigs te gaan doen met de oven. Maar wat dan? Eén van de bestuursleden opperde om de oven te gaan gebruiken voor waar het eigenlijk bedoeld is, n.l. stoetbakken! Er moest van alles geregeld worden, zoals wie wil stoetbakken, ingrediënten maken voor het bakken, eventuele randactiviteiten organiseren, etc. De organisatie werd volledig uitgevoerd door het bestuur Plaatselijk Belang met een enkele vrijwilliger. Al deze zaken kosten natuurlijk geld en dat was er

niet. Een aantal bestuursleden gingen op zoek naar de nodige guldens en na een tijdje hadden ze bij zo'n 26 zaken in Noordbarge een behoorlijk bedrag opgehaald. Bakker Jaap Doornbos vond men bereid om de stoeten te bakken. De stoeten waren in het eerste jaar snel uitverkocht zodat er in latere edities van de stoetbakkendag stoet bij gekocht moest worden bij een gewone bakker. Mensen vroegen of het vers gebakken was. Ja natuurlijk. Ooit stond dat in het Dagblad van het Noorden van 15 juni 2009. Later stond er in de Miniman: "er zat nog ijs in het brood", dat was lachen! Op de dag zelf was het prachtig weer en het was gezellig druk rond en op de brink. Rond de dranktent die o.a. beheerd werd door Rieks Uneken was het bere gezellig tot laat in de avond, vooral na het nuttigen van de nodige alcoholische versnaperingen. Ook was er een kinderrommelmarkt. Het morgenprogramma werd later uitgebreid met o.a.: Natuurlijk met het stoetbakken, kinder-rommelmarkt, schaapscheren van twee schapen door iemand die niet een echte schaaps-scheerder bleek te zijn, houtdraaien, stoelenmatten, glasblazen en er was de finale touwtrekken. Het middagprogramma bestond uit ringsteken met eigen paard en ringsteken met paard en wagen (deze waren beschikbaar gesteld). Men kon mooie geldprijzen winnen. Ook de patat van Gerrit Middelveld vond gretig aftrek. Bij een latere editie van de Stoetbakkendag was er de nodige consternatie want de patatbak was elektrisch en de stroomkabel werd in het stopcontact in de paardenstal van de familie Weggemans gestoken. Op eens kwam er rook uit de stal en het bleek dat de haspel niet volledig was uitgerold, maar door kordaat optreden kon men zelf het brandje blussen, het was wel even spannend.

STOETBAKKEN
in NOORDBARGE
NOORDBARGER EVENEMENTENDAG
op 16 juni 1984 aan de brink

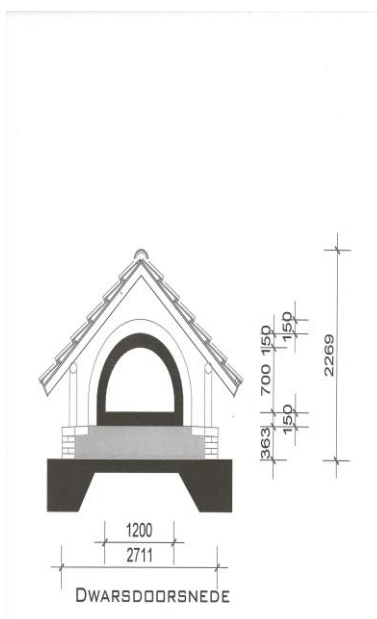
MORGENPROGRAMMA aanvang 9.30 uur

- * STOETBAKKEN ALS IN VROEGER DAGEN
- * KINDERROMMELMARKT
- * SCHAAPSCHEREN
- * HOUTDRAAIEN
- * STOELNMATTEN
- * GLASBLAZEN en diverse andere attracties
- * Finale: TOUWTREKKEN NOORDBARGERS.

Uitbreiding

In de loop van de jaren werd de Stoetbakkendag verder uitgebreid met o.a. een demonstratie van politiehonden, parachutisten (geregeld door huisarts Quispel uit Noordbarge), die landden op het terrein, roofvogelshow, diverse spelletjes tussen Darp en Urk.

Van 1986 tot 2013 was Roelof Steenbergen de presentator tijdens de spelletjes en zeskamp. De spelletjes werden het meeste in eigen beheer gemaakt door verschillende Noordbargers, o.a. door Roelof Steenbergen, Geert Boels, Harm Gerrits, Jan Jeuring, Rika Jonkers, Lies Kruit, Piet Röttgers, Jan Uneken en Henk Warringa en werden er ook wel bij een bedrijf in Beilen spelletjes gehoord.

Ook de vrouw van Roelof, Diny, heeft jaren mee geholpen met het bereiden en verkoop van de bruune bonen. Dit werd later verzorgd door het bestuur van de Historische Commissie Noordbarge.

In 2010 werd de oude oven vervangen door een nieuwe. Onno te Nuyl, de vroegere voorzitter van PB, heeft er voor gezorgd dat er een nieuwe stoetbakoven kwam. Koos Salomons had de benodigde tekeningen gemaakt. Onno heeft bij de gemeente Emmen, afdeling bouw- en woningtoezicht het zo geregeld dat PB geen officiële vergunning hoefde aan te vragen en dat de kosten zonder problemen door de gemeente betaald werden. De rekeningen konden gewoon naar de gemeente gestuurd worden onder vermelding van

projectnr. BN19067832. Er is in de fundering door Onno een koker ingemetseld, waarop staat wie allemaal aan het project hebben meegewerkt. Zoals al gezegd was Jaap Doornbos, die vroeger een zaak aan de Noordbargerstraat had, de eerste bakker.

Na Jaap kwamen Piet Doek, Gerrit Kuipers, Ron Mulder, Harry Peters en Albert Gerrits. De oven wordt de laatste jaren door Albert, geboren in Noordbarge, vanaf woensdag voor de Stoetbakkendag opgestookt met hout van de Boerderij en op de zaterdag op de ouderwetse wijze met takkenbossen, dit doet hij samen met Harry Peters.

Als Noordbarge nog op één oor ligt zijn Albert en Harry reeds bezig met de voorbereidingen van het bakken van de stoeten.

Er worden per keer 40 stoeten gebakken, tarwe stoet of stoet met krenten en rozijnen. En dan gaan ze als warme broodjes, eh stoeten, over de toonbank! Annie Boels staat al ruim 40 jaar in de verkoopkraam en met wisselende samenstelling, zoals met Jantje Nijhof, Thea te Nuyl, Anneke Vogel, Inge van der Meulen, Ria Eilering, Geke Hadders en de laatste jaren met Pita van der Laan. Om aan de grote vraag te kunnen voldoen wordt er extra stoet aangevoerd van een externe bakker. Geert Boels haalt deze al jaren op bij een bakker uit de Wijk. Tegen één uur in de middag wordt een begin gemaakt voor de laatste ronde stoetbakken in de oven.

Commissie

In 2013 werd er een Stoetbakken-commissie, met als vaste leden Jan Betting, Steffan Hake, Emile Hoogeveen, Gerrit Kiers en Geert Koopman, in het leven geroepen. Want de laatste jaren ging het met de publieke belangstelling minder. Deze commissie onder aanvoering van onder andere Gerrit had de taak op zich genomen om het jaarlijks terugkerende evenement nieuw leven in te blazen. Gerrit werd later ook de man die de microfoon ter hand nam en alles van commentaar voorzag. Na een aantal jaren werd de commissie veranderd in

twee stichtingen, één voor het Stoetbakken zelf en de andere kreeg de naam Naoberschap Noordbarge, die de grond beheerde waar o.a. de tent op kwam te staan. Deze grond was van Hendrik Braams en deze Stichting werd later de eigenaar van deze grond. De huidige stichting Stoetbakken bestaat uit een 5-koppig bestuur en ongeveer 15 vrijwilligers.

Al voor dat deze stichting bestond was er al een ontbijt op de zaterdagmorgen en deze is altijd georganiseerd door Plaatselijk Belang Noordbarge. Dit was een idee van de toenmalige voorzitter Hans Jansma. Het ontbijt was in het begin altijd in de buitenlucht maar vond later bij slecht weer ook in de tent plaats. Deze tent is vanaf 2013 op het weiland te vinden.

Op vrijdagavond organiseerde de commissie in deze tent en zeer gezellige avond voor jong en oud, bijvoorbeeld Noordbarge Got Talent waar diverse Noordbargers hun muzikale talenten ten gehore brachten. Ook was er jarenlang de "huisband" Eikens en Warta. De commissie heeft ook veel profijt gehad van het Terra College, want toen de oude school werd opgeheven kregen zij een podium van de school en later materiaal om het weiland te omheinen. Als tegenprestatie mochten er dieren van de Terra grazen in het weiland. Op de dag zelf van het stoetbakken gingen er herauten van manege de Eekwal uit Westenesch rond door Noordbarge om de bewoners wakker te maken met hun toeters, maar daar kwam niet veel geluid uit! De commissie liet later de Blaoskapel uit Gasselte rond rijden door Noordbarge. Na twee jaar vond men dit niet meer nodig. Het voegde niet veel toe.

Later kwam er zelfs een echte stoetbakkenvlag die de bewoners konden kopen bij het bestuur om deze vervolgens op te hangen bij hun huis.

Het jaar 2024 wordt het laatste jaar dat de huidige Stoetbakkencommissie het evenement organiseert en na 11 keer het stokje overdraagt aan het bestuur van Plaatselijk Belang Noordbarge.

Zeskamp

Voor 2013 was er ieder jaar op Stoetbakkendag een zeskamp. Noordbarge was toen verdeeld in 6 gebieden maar in de loop van de jaren werd de animo steeds minder om een team te vormen en uiteindelijk bleven er 2 gebieden over, nl. achter het kanaal (Urk) en voor het kanaal (Darp). Door de commissie werd toen de fel begeerde wisselbeker ingesteld. Al deze activiteiten waren alleen mogelijk met medewerking van de betrokken Noordbargers als vrijwilliger en bestuursleden van de commissie en Plaatselijk Belang.

De hardloopwedstrijd werd gehouden op de vrijdagavond. Jan en Aaltje Uneken en Geert en Annie Boels waren het gezicht van de Stoetbakkenloop, samen met een aantal vrijwilligers. Bij de oprichting van de loop waren ook Gerard en Willy Sloots. De organisatie kon gebruik maken van het gebouw van het Terra College aan de Middenstraat en hier konden de deelnemers zich inschrijven en omkleden. Ook kon na afloop gedoucht worden in de kleedkamers. Prominenten deden ook mee, zoals het eerste team van de handbalvereniging E&O (toen gesponsord door Jan Kuilder van Haka uit Noordbarge). Eén jaar deden er ook handbikers mee aan de 10 km. Natuurlijk won Roelof Keen deze wedstrijd, de man die wereldkampioen is geweest en zilver in 1988 won tijdens de Olympische spelen. De eerste drie van elke loop kregen een beker, de rest een aardig aandenken, zoals bijvoorbeeld een T-shirt, rolmaatje of sokken. Kinderen, die mee deden aan de kinderloop, kregen ook een medaille.

Het parcours had een lengte van 2,5 km en begon bij de oven aan de Huizingsbrinkweg, het Oranjekanaal over, Zuideind, Ermerweg, Noordbargerstraat, Ome Luut zien Steegie om vervolgens te finishen bij de Stoetbakkenoven. Wederom was het Roelof die het live verslag verzorgde en de lopers tot het uiterste motiveerde voor een goede uitslag!

De animo hiervoor ging in de loop van de jaren achteruit. Waren er in het begin totaal zo'n 150 deelnemers, op het laatst nog 80.

In het begin werden er hier en daar wegafzettingsborden geplaatst en reden er voor en achter op de fiets begeleiders maar toen werd de regelgeving steeds strenger en moest alles afgezet worden met hekken. In 2009 valt het doek van de hardloopwedstrijd vanwege deze aangescherpte regelgeving en ook de tolerantie van weggebruikers laat steeds meer te wensen over. Jammer dat na 20 jaar er een einde kwam aan dit gezellige evenement waaraan vele atleten uit de wijde regio mee deden.

Onze speciale dank gaat uit naar de geïnterviewden: Annie en Geert Boels, Gerrit Kiers, Onno te Nuyl, Geert Nijhof, Koos Salomons en Roelof Steenbergen.